

L94L 1-10/23

Budapest, 1970, febr. 6.

Kedves Aczél elvtárs!

Ne haragudj, de igen kevés hozzászólni valóm van a beszédtervezethez. Annak lényege taktikai természetű -ebbe nem kakarok és nem tudok beavatkozni. Az indokolások kétségkívül haladást is mutatnak; már az a pusztán tény, hogy -bár felette elvontan- elismered a generációk ellentétét; valóságos problémának, kétségkívül erre utal. A magam részéről csak azt szeretném, ha a nagy perek, a Rajk-korszak ama még sajnos élő hagyatéka, hogy a "radikálisokat" mint az imperializmus ügynökeit szabad számon tartani, végre a múlté lenne. Nálunk valaki lehet minden kockázat nélkül strukturalista, de ha igazi reformokat sürget, ki van téve az "ügynökség" vádjának. Ilyen a valóságos helyzetet eltakaró, túlzott általánosítások is, hogy a marxisták mindig harcoltak az anarchizmus ellen. Ez kétségkívül igaz. De Lenin azt is mondja; az anarchizmus büntetése opportunisták hibáinak. Aki nem látja, hogy ennek a konkretizálásnak ma csak egy értelme lehet: az anarchizmus büntetés szektás-bürokratikus hibáinkért, az nem veszi észre a mai élet egyik fontos jelenségét.

Mondom: a nemzedék kérdés szerintem felette elvontan van feltéve. Nemcsak arról van szó, hogy a mostani szülők nemzedéke építette azt, amit a mai szocialista társadalomnak nevezünk. Hanem -éppen a nemzedék-kérdésben- arról is van szó, hogy ezt sok hibával építette, hogy e tevékenység ideje a XX. kongresszus keltette jogos remények megfakulása, formalizálódása, sőt összeomlása is. Ez a csalódás a valóságos nemzedék ellentét alapja. És ezt a beállítottságot alátámasztja, hogy mindazok az intézmények, magatartásformák, stb., melyek a fiatal nemzedék mindennapi életét betöltik /iskola, egyetem, pályaválasztás, stb./ még lényegileg ennek a régi korszaknak bélyegét viselik magukon. A fiatal nemzedék szellemileg, erkölcsileg és politikailag legértékesebb része itt kritizál, itt vágyódik valóságos reformok után. A szülőkkel szemben érzett bizalmatlanság gyökere főleg itt keresendő. És a pártot csak akkor fogja éppen a legjobb ifjúság igaz vezetőjének tekinteni, ha annak cselekedeteiben legalább törekvést lát a múlt legérzékenyebben ható hibáinak valóságos /nem pusztán deklarativ/ felszámolása felé.

Tudom, hogy nem ezeket a megjegyzéseket vártad. De nekem csak ez a mondanivalóm a tervezethez.

Kommunista üdvözlettel:

/Lukács György/

MTA FIL. INT.
Lukács György